

29 aprilie 2020

12-4/28

Domnului Ion CHICU,
Prim-ministrul Republicii Moldova,
Președinte al Comisiei Naționale pentru Situații Excepționale
mun. Chișinău, Casa Guvernului,
str. Piața Marii Adunări Naționale 1, MD-2033

Stimate Domnule Chicu,

Avocatul Poporului (Ombudsmanul) monitorizează cu atenție deosebită și apreciază activitatea instituțiilor publice naționale cu privire la realizarea măsurilor de prevenire și protecție a populației de pandemia de coronavirus COVID-19 în țară.

În acest sens, Oficiul Avocatului Poporului a prezentat mai multe opinii / propuneri și obiecții privind acțiunile / inacțiunile autoritățile responsabile.

La data de 13 aprilie 2020, în adresa Ombudsmanul a parvenit cererea unui grup de inițiativă format din deținători de patentă care și-au sistat activitatea în perioada stării de urgență. Adresanții relatează, că sunt disperăți și riscă să rămână fără ajutorul de șomaj pe timp de pandemic. Nu se regăsesc în pachetul de măsuri anticriză elaborate de Guvern și solicită suport financiar pentru achitarea serviciilor comunale, procurarea medicamentelor produselor alimentare și a strictului necesar. Adresanții menționează, că la data de 18 martie 2020, au solicitat Guvernului și Președinției RM implicare în problema dată, însă nu au primit răspuns, solicitând Ombudsmanului intervenirea întru soluționarea situației în care s-au pomenit.

Avocatul Poporului menționează, că dreptul la asistență și protecție socială prevăzut de articolului 47 al Constituției RM prevede direct obligativitatea statului de a lua "*măsuri pentru ca orice om să aibă un nivel de trai decent, care să-i asigure sănătatea și bunăstarea, lui și familiei lui, cuprinzând hrana, îmbrăcămintea, locuința, îngrijirea medicală, precum și serviciile sociale necesare*", asigurându-le cetățenilor dreptul la asigurare în caz de șomaj, boală, invaliditate, văduvie, bătrânețe sau alte cazuri de pierdere a mijloacelor de subzistență, în urma unor împrejurări independente de voința lor.

Este important de reiterat angajamentele statului asumate la semnarea actelor internaționale, unde dreptul la asistență și protecție social rămâne a fi unul prioritar¹.

¹ articolul 22 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, articolul 9 și articolul 11 din Pactul cu privire la drepturile sociale, economice și culturale, articolul 28 din Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități;

precum și Obiectivul de Dezvoltare Durabilă nr.1, privind eradicarea sărăciei în toate formele ei la nivel global și implementarea măsurilor de protecție socială potrivite pentru toți cu asigurarea faptului că toți bărbații și femeile, în special cei săraci și vulnerabili, au drepturi egale la resursele economice și acces la serviciile de bază.

Analizând situația actuală și problema descrisă în cererea adresanților, Avocatul Poporului a constatat, că în pachetul de măsuri anticriză elaborate de Guvern cu scopul de instituire a unor măsuri suplimentare de susținere a cetățenilor și a activității de întreprinzător în perioada stării de urgență, nu sunt prevăzute instrumente de suport a persoanelor care activează în bază de patente pe perioada constrângerilor financiare, cauzate ca efect a sistării activității sau imposibilității desfășurării activității pe timp de pandemie. De asemenea, această categorie de cetățeni nu se regăsesc ca subiecți ai subvenției nici în prevederile din Dispoziția nr.16 a Comisiei pentru Situații Excepționale din 10 aprilie 2020. Astfel, această categorie de cetățeni, care activează în bază de patente, au rămas înafara ajutorului de protecție socială.

În acest context, Ombudsmanul consideră important și necesar de a se adresa Comisiei Naționale pentru Situații Excepționale pentru studierea complexă a problemei descrise și crearea unui mecanism fiabil întru asigurarea protecției sociale a deținătorilor de patentă, care și-au sistat activitatea în perioada stării de urgență și au rămas fără ajutorul de șomaj, cu informarea grupului de inițiativă a deținătorilor de patente ce s-au adresat la data de 18 martie 2020 cu o adresare în acest sens Guvernului.

Despre rezultatele examinării prezentei sesizări și despre măsurile întreprinse, solicităm să ne informați în termen de 10 zile.

Cu respect,

Mihail COTOROBAL,
Avocatul Poporului (Ombudsmanul)

Executor: A. Șimon